

TYÖRYHMÄN KOKOUS 2/2014 (kokous 66)

Aika: Tiistai 11.3.2014, klo 13.00–16.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Kuukkeli KO
Läsnä: Timo Tanninen, ympäristöministeriö (PJ)
Ilkka Heikkinen, ympäristöministeriö (VPJ)
Juho Sallinen, ulkoasiainministeriö
Lauri Taro, valtiovarainministeriö
Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
Katja Matveinen-Huju, maa- ja metsätalousministeriö
Tuula Säämänen, Liikennevirasto
Riikka Aaltonen, työ- ja elinkeinoministeriö
Erkki Hallman, Metsähallitus
Tomi Salo, Metsäteollisuus ry., Elinkeinoelämän keskusliitto
Anu Kerkkänen, Kuntaliitto
Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE
Suvi Juntunen, Saamelaiskäräjät
Tapani Veistola, Suomen luonnonsuojeluliitto
Marja Pylvänäinen, SYKE (siht.)
Anna-Liisa Ahokumpu, SYKE

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen (YM) avasi kokouksen.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 65, 21.1.2014) hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi, sillä muutoksella, että 5. maaraportti sovittiin käsiteltäväksi ensimmäisenä asiana.

4. Ajankohtaiset asiat

- EBSA-työpaja (Ecologically or biologically significant areas, EBSAs) pidettiin Helsingissä 3.–7.3.2014. Oli onnistunut tilaisuus, CBD:n pääsihteeri Braulio Dias oli paikalla.
- Luonnonsuojelulain 1. vaihe on lausunnolla, hallituksen esitys keväällä.
- Luonnonsuojelulain 2. vaiheessa, joka alkaa syksyllä, on keskeistä vaikuttavuuden parantaminen, teemaa puretaan työpajatyypillisesti.
- Kalevalapuisto laajenee ja Fennoskandian vihreä vyöhyke täydentyy uusilla Suomussalmen suojelualueilla. Lisäksi perustettiin 17 muuta luonnonsuojelualueita Kainuun vanhojen metsien ja suoluonnon suojelemiseksi.
- Etelä-Konneveden kansallispuistosta on annettu hallituksen esitys, se on lausunnolla.
- Metson periaatepäätöstä päivitetään.
- Lauri Taro, VM, esitteli Resurssien mobilisaatio -työryhmän raporttia (lähetetty ryhmälle etukäteen). Työryhmän asetettiin syksyllä 2013, pj Outi honkatukia. Tuotettu kansallinen raportti CBD:lle, jossa käytetty pohjana Tilastokeskuksen tietoja. Raportti hyväksyttiin ja se lähetetään pikimmin CBD:lle.

5. EU:n vieraslajiasetus (Johanna Niemivuo-Lahti, MMM)

- EU:n asetusehdotuksen tulee olla huomenna (12.3.2014) valmis. Johanna esitteli EU:n vieraslajiasetusta (esitys lähetetty).
- Asetusta tarvitaan, sillä vieraslajit ovat taloudellinen ympäristöongelma, eikä EU:lla ole koordinoituja toimia vieraslajien haittojen minimoimiseksi luonnolle ja taloudelle. Vieraslajit ovat aiheuttaneet EU:n alueella 12,5 mrd €edestä taloudellisia haittoja. 8 v sitten EU ryhtyi yhteisiin toimiin asetuksen saamiseksi.
- Asetuksen tavoitteena on siirtyä ennaltaehkäiseviin toimiin, jotka asetetaan tärkeysjärjestykseen kustannustehokkuuden mukaisesti, sekä toimia yhdenmukaisesti koko EU:n alueella. Tavoitteena on haitallisten lajien tarkoituksellisen ja tahattoman tuonnin ja luontoon päästämisen estäminen.
- Komissio kokoaa luettelon kaikkein haitallisemmista lajeista. Joka lajista tehdään riskinarviointi. Painopiste on ennaltaehkäisy, eli ne lajit, jotka eivät vielä ole EU:n alueella. Komissio ehdottaa lajit listalle ja siitä päättää jäsenmaista koostuva komitea. Listasta tulee joustava, eli siitä voidaan myös poistaa lajeja. Jäsenmaat voivat tehdä myös alueellisia luetteloita ja ihan omia luetteloita, mutta asetuksen toimenpiteet koskevat vain EU:n asetuksen listaa. Maat voivat myös hakea poikkeuslupia.
- Jäsenmaiden on laadittava seurantajärjestelmä sekä toimenpidesuunnitelma, huolehdittava valvonnasta rajoilla ja torjuttava välittömästi ja poistettava nopeasti lajeja, ilmoitettava havainnoista sekä ennallistettava tuhoutuneita ekosysteemejä.
- Asetusehdotus on Suomelle tervetullut. Asetus on yhdensuuntainen kansallisen vieraslajistrategiamme kanssa. Tärkeää saada jatkaa oman strategian toteutusta. Selvitetään mitä toteutus maksaa Suomelle.
- Kansallinen valmisteluryhmä käsittelee asetusta Suomessa ja kuulee monia tahoja sekä informoi eduskuntaa.
- EU:ssa neuvoston ympäristötyöryhmä käsittelee asetusta. Kreikka pj. Ratkeaa huomenna (12.3.), tavoitteena, että ympäristöministerineuvostossa hyväksytään kesällä ja voimaan 1.1.2015.
- Eniten keskustelua ovat herättäneet mm. miten lajit luetteloon valitaan, kustannukset, poikkeusluvat, aikataulut, rajavalvonta ja tullin tehtävä, seuranta, riskinarvioinnin kriteerit sekä komission rooli ja tehtävät.
- Yhtymäkohta kansalliseen BD-strategiaan: Tavoite 9. josta EU-asetuksen kautta toteutuu lajiluettelo ja hallintatoimet sekä leviämisyliennustusten tunnistaminen.

Linkit:

EU:n asetusehdotus

http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm

Kansallinen vieraslajistrategia

<http://www.mmm.fi/vieraslajit>

Vieraslahjavainointilmoitin

<http://www.vieraslajit.fi> (Luomus)

Puheenjohtaja kiitti esityksestä ja avasi keskustelun.

Todettiin, että

- jäsenmaat ovat pelänneet torjumisen kustannuksia enemmän kuin niiden aiheuttamia haittoja,
- tieteellinen foorumi perustetaan tutkimaan lajilistaa,
- kustannusvarauma piti olla – ei ollut, ei tiedetä vielä lajeja, ei edes lukumäärää (raja oli 50 lajia, ei ole enää rajaa lajimäärälle), näin edetty, koska joku maa voisi vetäytyä, kun lajit nimetään ja
- VM käynyt keskustelua kustannuksista MMM kanssa, kustannusarvio on valmisteltu.
- Lopuksi todettiin, että Suomessa on valmistauduttu hyvin, kun oma strategia on olemassa.

6. Viides maaraportti (käsiteltiin kokouksessa ensimmäisenä kohtana)

Ari-Pekka ja Marina olivat estyneet saapumasta kokoukseen, joten Anna-Liisa kertoi raportin tilanteesta. Viimeisin luonnos lähetettiin 5.3.2014 Ari-Pekan saatteella, että muutoksia on tehty vain osaan I. Ilkan tekstiosio valmistuu pian. Siinä nostetaan esille hallitusohjelmaa ja sen toteuttamista. Raportissa käsiteltävä aikajakso noudattelee hallituksen aikajaksoa.

I-osio Status, trends and threats

Kokonaisuus on koossa, mutta kokonaan tai lähes kokonaan puuttuvat vielä lyhyet pätkät soiden ojituksesta ja rehevöitymisestä. Todettiin että tavoitellaan tasapuolisuutta eri teemojen kesken, ja pyritään antamaan totuudenmukainen ja objektiivinen kuva Suomen tilanteesta. Todettiin myös, että kaikkia kommentteja ei ole vielä otettu huomioon raportissa. Toivottiin, että palataan myös aikaisemmin syksyllä lähetettyihin teksteihin (ainakin kohdissa uhat, trendit, mainstreaming ja recent actions).

Kommentoitiin sitä, että tuotantopalvelut esitetään laskevana asiana ja rinnastetaan virkistyspalveluihin, jotka ovat nousussa. Niitä ei pitäisi rinnastaa. Metsäsektori on ollut muutoksen kourissa, eivätkä nämä asiat kilpaile keskenään. Metsäpoliittisesta selonteosta löytyy materiaalia. Selonteko on käännetty osittain englanniksi. Euromääräisiä tietoja toivotaan esitettäväksi.

Ehdotettiin, että raportissa voitaisiin tuoda esiin, mitä merkittäviä suojelukokonaisuuksia on saatu läpi viime vuosina. Toivottiin, että virkistyskäytön yhteydessä käsitellään laajemmin jokamiehenoikeuksia ja metsien monikäyttöä. Samat alueet ovat sekä talous- että virkistyskäytössä. Toivottiin myös tekstiä luonnonhoidon toteuttamisesta.

II-osio Strategy and Action plan

Recent actions -luku: Toimijoiden itsearviointia. CBD-sihteeristö pyytää vain 4 viime vuoden tietoja. Todettiin, että historiaa kerrotaan vain todella lyhyesti. Yleisesti haluttiin, että kerrotaan esim. metsien suojelusta pidemmältäkin ajalta. Todettiin, että lyhyesti voidaan mainita, että esim. ”tätä tehty jo vuodesta 1990 lähtien” tms., trendikaavioissa on kuitenkin dataa pitkiltä ajanjaksoilta ja vanhat tiedot ovat edellisissä raporteissa, joihin voi viitata.

III-osio Progress towards... targets

Luku tarkoitus kirjoittaa vasta kun I ja II osiot on valmiit (CBD-sihteeristön suositus). Arvio siitä, kuinka on kehitytty kohti tavoitteita.

Todettiin, että Lessons learned -lukuun ei voi paljoo sanoa, koska strategian päivityksestä on niin lyhyt aika.

Puheenjohtaja kiitti kaikkia kommentteista. Sihteeristö (Marina, Ari-Pekka, Anna-Liisa, Marja) on sopinut kokoontumisesta 18.3. koostaakseen raporttia, uusi versio lähetetään ennen 25.3. kokousta.

7. Muut asiat

- Maija Hakanen Kuntaliitosta on jäänyt eläkkeelle, Anu Kerkkänen toistaiseksi Kuntaliiton edustaja.
- Suvi Raivio, ei ole enää Metsäteollisuus ry:ssä, seuraaja on haussa. Tomi Salo (Metsäteollisuus ry.) on ryhmässä Elinkeinoelämän keskusliiton edustaja.

8. Seuraavat kokoukset

- tiistai 25.3.2014, klo 13–16, YM, Kuukkelit
- muut kevään kokousajat sovitaan ensi kokouksessa

Mikäli kokousaika ei sovi, jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

9. Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja Timo Tanninen päätti kokouksen.

Puheenjohtaja Timo Tanninen

Sihteeri Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.